

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/33/2016
Identifikačné číslo spisu:	6913204415
Dátum vydania rozhodnutia:	02.08.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:6913204415.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu CD Consulting s.r.o., so sídlom v Brne, Zábrdovice, Příkop č. 843/4, Česká republika, IČO: 26 429 705, zastúpeného Fridrich Paľko s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému Z. K., narodenému XX. Z. XXXX, bytom v E. L. X, zastúpenému AK Bitalová & Demeterová, s.r.o., so sídlom v Rimavskej Sobote, Hviezdoslavova č. 8, IČO: 47 244 798, o zaplatenie zmenkovej sumy 439,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 13C/437/2013, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/532/2014-107 z 28. mája 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/532/2014-107 z 28. mája 2015 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 13C/437/2013-65 z 5. augusta 2014 v znení opravného uznesenia č. k. 13C/437/2013-84 z 10. septembra 2014 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 439,- eur, zmenkový úrok vo výške 0,25% denne zo sumy 439,- eur od 31.08.2009 do zaplatenia, 6% ročný úrok zo sumy 439,- eur od 16.11.2009 do zaplatenia a zmenkovú odmenu 1,46 eur. Zároveň mu uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 26,- eur a trov právneho zastúpenia vo výške 81,14 eur.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že návrhom podaným na vyplnenom vzorovom tlačíve „A“ v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie s nízkou hodnotou sporu (ďalej aj „Nariadenie“), sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia žalovanej sumy, vrátane príslušenstva (zmenkového úroku vo výške 0,25% denne, 6% ročného úroku a zmenkovej odmeny) titulom zaplatenia zmenky, vystavenej žalovaným dňa 29. januára 2009. Zmenka bola vystavená ako vistazmenka, opatrená doložkami „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, obsahom ktorej bol záväzok žalovaného zaplatiť za ňu pri predložení na rad zmenkovému veriteľovi - spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s.r.o. - zmenkovú sumu 439,- eur a zmenkový úrok 0,25% denne od 31. augusta 2009. Za miesto

platenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Zmenka bola indosovaná spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. na rad žalobcu, čo je vyznačené na rubovej strane zmenky. Pretože žalovaný za zmenku nezaplatil žiadnu sumu, žalobca ako indosatár si voči nemu nárokoval zaplatenie nielen zmenkovej sumy a zmenkového úroku, ale aj zákonného ročného úroku vo výške 6% z dlžnej sumy a zmenkovej odmeny. Žalovaný sa k návrhu vyjadril v súlade s čl. 5 ods. 1 Nariadenia prostredníctvom vyplneného vzorového tlačiva „C“ na odpoveď, v ktorom uviedol, že uplatnenú pohľadávku akceptuje, zároveň však pozornosť upriamil na skutočnosť, že je proti nemu vedená exekúcia a že spolu s manželkou sa nachádzajú v stave hmotnej núdze. Z predloženej fotokópie zmenky mal súd prvej inštancie preukázané skutkové tvrdenia žalobcu uvedené v návrhu. Zmenka obsahovala všetky náležitosti predpísané čl. I. ust. § 75 zákona č. 191/1950 Sb. zmenkového a šekového (ďalej aj „Zmenkový zákon“), jednalo sa teda o zmenku platnú, voči ktorej neboli vznesené žiadne námietky. Súd zdôraznil povahu zmenky ako abstraktného cenného papiera, prísne oddeleného od kauzálneho dôvodu vystavenia zmenky. Zásada abstraktnosti zmenkových záväzkov znamená, že pokiaľ boli pri vystavení zmenky dodržané prísne formálne a obsahové náležitosti ustanovené zákonom, má jej majiteľ (zmenkový veriteľ) nepochybné právo na jej zaplatenie, a to bez ohľadu na dôvody, pre ktoré bola zmenka vystavená. Žalobca bol zmenkovým veriteľom, pričom zmenku nadobudol indosamentom od prvotného veriteľa - spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., na rad ktorej bola zmenka vystavená. Žalovaný sa ako vystaviteľ podpisom vlastnej zmenky stal priamym dlžníkom zo zmenky, o pravosti ktorej nemal súd pochyb. Záväzok žalovaného z platnej zmenky súd považoval za nesporný a na tomto základe návrhu žalobcu vyhovel. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) tak, že žalobcovi, ktorý mal v spore plný úspech, priznal náhradu trov konania vo výške 26,- eur za zaplatený súdny poplatok a trovy právneho zastúpenia vo výške 81,14 eur.

3. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 41Cob/532/2014-107 z 28. mája 2015 napadnutý rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 13Cb/437/2013-65 z 5. augusta 2014 v znení opravného uznesenia č. k. 13C/437/2013-84 z 10. septembra 2014 ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1 OSP a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný vystavil zmenku, ktorá bola platná a z ktorej mu vznikla povinnosť uhradiť majiteľovi zmenky ním požadovanú zmenkovú sumu aj s príslušenstvom tak, ako sa k tomu zaviazal pri vystavení zmenky. Žalobca zmenku riadne predložil, avšak žalovaný nepreukázal, že by zmenkovú sumu žalobcovi zaplatil, preto bol povinný túto uhradiť aj s príslušenstvom. Zmenka obsahovala všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle čl. I. ust. § 75 Zmenkového zákona, pričom platnosť zmenky ako takej žalovaný v konaní nenamietal. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného, podľa ktorej záväzkový vzťah zo zmenky má povahu spotrebiteľského vzťahu, pretože zmenkový záväzok má charakter prísne abstraktný. V zmenkovom práve nie je možné vyhodnocovať zmenku v zmysle charakteru pôvodného kauzálneho vzťahu, ktorú skutočnosť potvrdzuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1ObdoV/31/2010 z 24. mája 2012. Zo samotnej zmenky nie je možné určiť, aký charakter má právny vzťah pri vzniku záväzkového vzťahu, a to bez ohľadu na to, či do zmenkových vzťahov vstúpili podnikatelia alebo nepodnikatelia. Súd prvej inštancie správne rozhodol o nároku žalobcu len na základe predloženej zmenky, v ktorej bolo inkorporované právo na zaplatenie zmenkovej sumy a príslušenstva, zatiaľ čo sa právnym vzťahom medzi vystaviteľom zmenky a jej prvým veriteľom nezaoberal. K týmto skutočnostiam by bol súd oprávnený prihliadnuť iba za predpokladu, že by žalovaný vzniesol voči žalobcovi ako poslednému nadobúdateľovi zmenky námietku v zmysle čl. I. ust. § 11 Zmenkového zákona a v konaní preukázal, že žalobca nadobudol zmenku vedome na škodu dlžníka. Vo vzťahu k návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky odvolací súd uviedol, že otázka v znení, ako ju navrhol žalovaný, nebola pre rozhodnutie vo veci samej relevantná a nemala vplyv na vyriešenie sporu, preto návrhu žalovaného nevyhovel. Vnútroštátna právna úprava zmenkového práva je kompaktná a za podmienok predpokladaných zákonom umožňuje súdu preskúmať kauzu právneho vzťahu, vo všeobecnosti je však zmenka abstraktným právnym úkonom, oddeleným od dôvodov kauzy, pre ktoré je vystavená.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) podal dovolanie, prípustnosť ktorého

odôvodnil ust. § 237 písm. f/ OSP v spojení s ust. § 239 ods. 1 písm. b/ OSP, s uplatnením dovolacích dôvodov podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ OSP. Dôvodnosť dovolania odvíjal od hmotnoprávných a procesných pochybení súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu. Uviedol, že v konaní došlo k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Postupom súdov došlo tiež k zásahu do práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nakoľko súdy sa nezaoberali spotrebiteľskou rovinou sporu, čím opomenuli rozsiahlu vnútroštátnu a tiež európsku právnu úpravu danej problematiky. Zároveň sa odvolací súd procesne nevysporiadal so žiadosťou na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie. Osobitne namietol postup súdu prvej inštancie, ktorý v konaní začatom na návrh v súlade s Nariadením nemal vec prejednať na základe jediného dôkazu - zmenky, ale mal vyzvať žalobcu na doplnenie ďalších informácií a dôkazov. Ani v prípade, že dôkazy doplnené neboli, nemal pri posúdení predmetného nároku postupovať podľa Zmenkového zákona. Navyše, podľa názoru žalovaného, bol súd prvej inštancie nepríslušný na rozhodnutie sporu z dôvodu, že nebol zmenkovým súdom podľa ust. § 10 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov. Žalovaný ďalej namietol platnosť zmenky s poukazom na ust. § 7 Zmenkového zákona, v súlade s ktorým bolo potrebné prehlásiť zmenku za nevykonateľnú, resp. absolútne neplatnú. Daný záver podložil znením ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej aj „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), platným v čase vystavenia zmenky, ktoré precizovalo použitie zmenky v spotrebiteľských vzťahoch, čím boli naplnené objektívne skutočnosti na aplikáciu ust. § 7 Zmenkového zákona. Bol názoru, že pôvodný veriteľ nepochybne zmenku vyplnil v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona a následne ju indosoval, následkom čoho znemožnil spotrebiteľovi účinne sa brániť voči zmenkovej sume a zmenke ako takej. Uvedený postup naplnil znaky nekalého konania a nepriameho obchádzania zákona. Namietol tiež platnosť Všeobecných obchodných podmienok úveru, ktoré obsahovali neprijateľné zmluvné dojednania, preto sa domáhal ich preskúmania súdom. Na podklade danej argumentácie žalovaný žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadal priznať náhradu trov vo výške 276,78 eur podľa priloženého vyúčtovania.

5. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že v konaní podľa Nariadenia dovolanie nie je prípustné, a preto postup súdu odlišný od odmietnutia dovolania by bol nesprávny a viedol by k závažnému narušeniu princípu právnej istoty. Vzhľadom na skutočnosť, že postup žalovaného nemá oporu v procesnom rámci konania regulovaného Nariadením, keďže ako opravný prostriedok bolo podané dovolanie, ktoré je v tomto druhu konania neprípustné, žiadal, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol ako neprípustné.

6. Zo spisu vyplýva, že dovolanie žalovaného bolo podané 14. júla 2015. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálné a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania, ktoré sa začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

8. Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania žalovaného posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. OSP, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď žalovaný toto dovolanie podal. Súd považuje za neopodstatnené tvrdenie žalobcu, že dovolanie musí byť odmietnuté, pretože v konaní podľa Nariadenia nie je prípustné. Z článku 19 Nariadenia totiž vyplýva, že pokiaľ Nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. Pri priamej aplikácii Nariadenia súd prioritne použije ustanovenia tejto právnej normy a subsidiárne, v otázkach ňou neupravených, postupuje podľa vnútroštátnej právnej úpravy. Nariadenia sú všeobecne záväzné právne akty Európskej únie, ktoré sú vo všeobecnosti priamo aplikovateľné vo všetkých členských štátoch (čl. 288 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) s tým, že majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky (čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Stávajú sa súčasťou vnútroštátneho právneho poriadku, pričom ich nemožno aplikovať izolovane, ale v spojení s vnútroštátnym právom, pokiaľ nariadeniami upravené otázky vnútroštátne právo neupravuje inak, alebo im neodporuje (rozsudok ESD Simmenthal, C-106/77). V prejednávanej veci súd prvej inštancie ako aj odvolací súd postupovali v súlade s Nariadením, ktoré v spojení s vnútroštátnou procesnoprávnou úpravou tvorilo základný právny rámec ich rozhodovacej činnosti. Otázka mimoriadnych opravných prostriedkov nie je Nariadením upravená, avšak ani vylúčená. Dovolací súd preto pri skúmaní prípustnosti dovolania postupoval podľa relevantnej vnútroštátnej procesnej normy, ktorou je zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

9. K podmienke povinného zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní súd podotýka, že zastúpenie žalovaného je zabezpečené prostredníctvom právnickej osoby založenej na účel výkonu advokácie - AK Bítalová & Demeterová, s.r.o., ktorá síce dovolanie sama nekonceptovala, avšak písomným podaním z 20.04.2016 sa k nemu v plnom rozsahu pripojila a vyjadrila súhlas s dôvodmi dovolania, ako aj podaním samotným.

10. Podľa ust. § 236 ods. 1 OSP dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

11. V predmetnom spore smeruje dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu č. k. 41Cob/532/2014-107 z 28. mája 2015. Pokiaľ dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval z ust. § 239 ods. 1 písm. b/ OSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu (§ 109 ods. 1 písm. c/) Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska, dovolací súd k tomu poznamenáva, že dané ustanovenie vymedzuje podmienky prípustnosti výlučne pre prípad dovolania podaného proti uzneseniu odvolacieho súdu. Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku upravuje ustanovenie § 238 OSP. V prejednávanej veci však dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu a ani proti rozhodnutiu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v danej veci a rovnako ani proti potvrdzujúcemu rozsudku, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že sa jedná o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, a preto je proti nemu dovolanie prípustné, alebo ktorým súd prvej inštancie vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa ust. § 153 ods. 3 a 4 OSP. Prípustnosť dovolania z ustanovenia § 238 OSP vyvodiť nemožno, zatiaľ čo ustanovenie § 239 OSP ju priamo vylučuje z dôvodu, že dovolaním bol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. K poukazu dovolateľa na ust. § 239 ods. 1 písm. b/ OSP dovolací súd uvádza, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu neobsahuje žiadny výrok, ku ktorému by sa uvedený dôvod prípustnosti dovolania vzťahoval, keďže neexistujúci výrok odvolacieho súdu nemožno napadnúť dovolaním.

12. Dovolanie by vzhľadom na vyššie uvedené bolo prípustné iba v prípade, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád uvedených v ust. § 237 ods. 1 OSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie

konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

13. Dovolateľ procesné vady konania podľa ust. § 237 písm. a/, b/, c/, d/, e/, g/ OSP netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní ani najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva. Dovolateľ však výslovne namietal existenciu dovolacieho dôvodu podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa postupom súdu účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom. Dovolací súd preto osobitne skúmal, či postupom a rozhodnutím súdov nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

14. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle ust. § 237 písm. f/ OSP treba rozumieť taký vadný postup súdu, ktorým sa znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 237 OSP nie je významný subjektívny názor strany sporu tvrdiacej, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení, ale len objektívne zistenie súdu, že k takej vade skutočne aj došlo.

15. Podľa názoru dovolateľa mu odvolací súd mal odňať možnosť konať pred súdom tým, že sa procesne nevysporiadal s jeho žiadosťou na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd sa posúdením návrhu na prejudiciálnu otázku zaoberal, pričom argumentácia k tejto otázke je obsiahnutá v odôvodnení jeho rozsudku (viď strana č. 11-12). Spôsob, akým sa súd v rámci odôvodnenia rozsudku s návrhom vysporiadal bol postačujúci a nebolo potrebné o ňom rozhodovať samostatným výrokom, keďže žalovaný nežiadal aj o prerušenie konania. Vecnú správnosť argumentácie nebol dovolací súd oprávnený skúmať, lebo tá je otázkou právneho posúdenia veci, ktoré je podmienené prípustnosťou dovolania podľa ust. § 238 OSP. Postup odvolacieho súdu v súvislosti s rozhodovaním o návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie žiadnym spôsobom nenapĺňa znaky vady konania podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP.

16. Vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP nezakladá ani dovolateľom tvrdená nepríslušnosť súdu prvej inštancie (Okresného súdu Rimavská Sobota) na prejednanie a rozhodnutie sporu, keďže nebol zmenkovým súdom v zmysle ust. § 10 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov. Ak bol dovolateľ toho názoru, že Okresný súd Rimavská Sobota nie je miestne príslušný prejednať a rozhodnúť daný spor, mal možnosť namietat nepríslušnosť tohto súdu pri prvom úkone, ktorý mu patril v zmysle tretej vety ustanovenia § 105 ods. 1 OSP, ktorú možnosť však nevyužil. Naviac, z obsahu spisu vyplýva, že touto otázkou sa Krajský súd v Banskej Bystrici zaoberal, keďže uznesením č. k. 43Ncb/459/2013-16 z 15. augusta 2013 rozhodol spor o príslušnosť medzi Okresným súdom Rimavská Sobota a Okresným súdom Banská Bystrica, pričom z pozície spoločne nadriadeného súdu rozhodol o tom, že miestne príslušným súdom na prejednanie veci je Okresný súd Rimavská Sobota.

17. Pre úplnosť dovolací súd k tvrdeným dovolacím dôvodom uvádza, že nesprávne skutkové zistenia odvolacieho súdu podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d/ OSP, ako aj nesprávne právne posúdenie veci podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ OSP by bolo možné s úspechom namietat len v prípade, ak by bolo dovolanie prípustné podľa ust. § 238 OSP. Keďže uvedené dovolacie dôvody nezodpovedajú procesným vadám v zmysle ust. § 237 ods. 1 OSP, dovolací súd sa nimi nemohol podrobnejšie zaoberať.

18. Na vady konania taxatívne vypočítané v ust. § 237 ods. 1 OSP prihliada dovolací súd z úradnej povinnosti, teda aj keď nie sú dovolateľom výslovne namietané, čo je záver, ktorý možno vyvodit' z druhej vety ustanovenia § 242 ods. 1 OSP. Vzhľadom k tomu sa dovolací súd neobmedzil len na vady konania vytýkané dovolateľom, ale sám ex offio skúmal, či v konaní odvolacieho súdu a prípadne aj súdu prvej inštancie došlo k vadám, ktoré by v zmysle ust. § 243b ods. 1 a 3 OSP odôvodňovali zrušenie napadnutých rozsudkov súdov nižšieho stupňa. Dospel pritom k záveru, že odvolacie konanie je postihnuté vadou podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP, zatiaľ čo postup súdu prvej inštancie takou

vadou netrpí.

19. Zo spisu vyplýva, že k odvolaniu žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca písomné vyjadrenie, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 19.09.2014. Súd prvej inštancie toto vyjadrenie žalovanému nedoručil a nedoručil mu ho ani odvolací súd v odvolacom konaní.

20. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

21. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

22. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu vo veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 14/2001 z 23. augusta 2001, sp. zn. II. ÚS 132/02 z 13. novembra 2002 a sp. zn. III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007).

23. O vadu konania, ktorá je z hľadiska ust. § 237 ods. 1 písm. f/ významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva, ktoré jej právny poriadok priznáva. V prejednávanej veci sa postupuje podľa Nariadenia, ktoré v čl. 19 vyjadruje princíp subsidiarity procesnoprávných noriem členských štátov pod úniové právo. Takouto relevantnou procesnoprávnou normou na území Slovenskej republiky je Občiansky súdny poriadok.

24. Podľa ust. § 1 OSP, Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

25. Podľa ust. § 18 OSP, majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

26. Keďže súd prvej inštancie písomné vyjadrenie žalobcu k odvolaniu proti rozsudku súdu prvej inštancie žalovanému nedoručil, žalovaný nemal možnosť oboznámiť sa s ním, prípadne sa k nemu vyjadriť. Nedoručil mu ho ani odvolací súd v odvolacom konaní. V uznesení sp. zn. 4Cdo/141/2010 z 21. októbra 2010 dovolací súd vyslovil, že právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie vyjadrenia účastníka druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivý proces. Keďže v danej veci vyjadrenie žalobcu nebolo doručené žalovanému, treba konštatovať, že v tejto súvislosti nebolo možné odvolacie konanie považovať za spravodlivé.

27. Dovolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 24. apríla 2010 v prípade Hudáková proti Slovenskej republike, v ktorom bolo poukázané na to, že princíp rovnosti zbraní, ako jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania, vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície vis - á - vis proti jej protistrane (pozri

napr. Nider?st - Huber proti Švajčiarsku, 18. februára 1997, ods. 23, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-I).

28. Okrem tejto požiadavky koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (por. Nider?st - Huber, citované vyššie, ods. 24).

29. Dovolací súd poukazuje tiež na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 13. januára 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa súd zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. Z rozsudku vyplýva, že požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie, rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

30. Význam požiadavky, aby bolo vyjadrenie k odvolaniu zaslané všetkým subjektom spočíva v potrebe zabezpečenia, aby procesné strany mali vieru vo výkon spravodlivosti a aby im nebola odopretá možnosť vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré by mohli ovplyvniť rozhodnutie súdu.

31. Odvolací súd tým, že nedoručil vyjadrenie k odvolaniu proti rozsudku súdu prvej inštancie žalovanému (dovolateľovi), porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (viď. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 335/06). Dôsledkom je odňatie možnosti žalovanému konať pred súdom, čím je odvolacie konanie postihnuté vadou podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP.

32. Na podklade takej závažnej vady, ktorá zakladá prípustnosť dovolania žalovaného a zároveň aj jeho opodstatnenosť, dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/532/2014-107 z 28. mája 2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP), v ktorom povinnosťou odvolacieho súdu bude doručiť žalovanému písomné vyjadrenie žalobcu k odvolaniu tak, aby mal možnosť zaujať k nemu svoje stanovisko a následne vzhľadom na včasnosť podaného odvolania sa odvolací súd bude opätovne zaoberať uplatnenými dôvodmi odvolania.

33. O trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

34. Rozhodnutie prijal dovolací senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.